

vilde snarere sige, at hvis det skulde være nødvendigt, vilde det være en Sikkerhedsforanstaltning mod, at Statens Garantiforpligtelse skulde blive effektiv, at man ogsaa tog de større og mere værdifulde Huse med under disse Kreditforeninger. Jeg skal her nævne, hvad der i de sidste Dage er talt saa meget om, nemlig Jord til Landarbejdere. Det er ganske klart, at hvorvel denne Foranstaltning i og for sig er god og nyttig, er den dog for intet at regne mod den Gavn, som Husmandskreditforeningerne have gjort, og ved Siden deraf er det lige saa utvivlsomt og ubestrideligt, at det forholdsvis meget lille Beløb, som Staten Aar efter Aar ofrer til disse Kreditforeninger, er for intet at regne mod de Summer, som Loven om Jord til Landarbejderne kræve. Dertil kommer, at hvorvel man maa sige, at de forløbne fem Aar ikke have bragt store Skuffelser med Hensyn til den Maade, hvorpaa Loven om Jord til Landarbejdere har virket, er det dog efter min Mening ganske utvivlsomt, at efterhaanden som Aarene gaa, vil der nu og da blive Tab for Statskassen ved dens Laaneforpligtelser over for saadanne Husmænd — Tab, som efterhaanden ville kunne løbe op til ret betydelige Summer. Da man jo er gaaet med til at give Laan til disse Husmænd indtil $\frac{9}{10}$ af Husets Værdi, og da disse Laan udredes af Staten, er det utvivlsomt, at Staten derved vil faa ikke ubetydelige Tab. I Sammenligning med dette er det Ansvar, Staten maa paatage sig, ved at gaa til den nu foreslaaede Udvidelse for Husmandskreditforeninger, ganske ubetydelig.

Jeg vil derfor for mit Vedkommende paa det varmeste anbefale Forslaget. Jeg finder, at det er et Ord i rette Tid saaledes at udvide disse Foreningers Virksomhed og da navnlig af den Grund, som ogsaa er anført af den ærede Forslagsstiller, nemlig, at den Husmandsejendom, der for 20—21 Aar siden var 6,000 Kr. værd, ganske sikkert i mangfoldige Tilfælde nu er mindst 8,000 Kr. værd, og det spiller derfor for Staten ingen Rolle, om man tager dette Lag — jeg vil ikke sige Samfundslag — men det Lag af smaa Jordbrugere, hvis Ejendommens Værdi ligger mellem 6 og 8,000 Kr. med op og giver dem Laan til det halve af Værdieringssummen. Det vilde altsaa være urimeligt at modsætte sig dette Forslag, og jeg vil derfor paa det varmeste anbefale dette Forslag.

Aadal: Det er meget heldigt, at Husmændene komme til at laane af Kreditforeningerne i større Udstrækning, efter at det har vist sig i de senere Aar, at saadanne Laan have gjort megen Gavn. Det er jo saaledes, at efterhaanden som Konjunkturerne gaa fremad, blive Driftsudgifterne ogsaa større. Derfor maa Jordbrugere ogsaa have større Laan, og derfor vil det være heldigt, at større Ejendomme end hidtil ogsaa kunne faa Laan. Der kommer dertil, hvad vi ogsaa have hørt fra anden Side, at disse Husmænd have meget vanskeligt ved at faa Penge i de nuværende Pengeinstitutter. Efterspørgslen efter Laan til Landejendomme er saa stor, at vore nuværende Sparekasser langt fra ere tilfredsstillende. Det er derfor ret vanskeligt for disse Husmandshuse at faa et Laan, navnlig naar de skulle have ret betydelige Laan i Forhold til deres Driftsudgifter paa en saadan lille Ejendom. Denne Pengenes Knaphed i Pengeinstitutterne vil blive ved en Tid, indtil man faar Forholdene ordnede, saaledes at der med Hensyn til Stempelbegunstigelser bliver Forskel paa Banker og Sparekasser, hvorved det bliver lettere at faa Penge gennem Sparekasserne. Jeg haaber ogsaa, at der inden alt for lang Tid maa komme Forslag frem om Ordningen af dette Forhold, men selv om man faar det ordnet, vil der alligevel blive betydelig Trang til Penge, og det vilde derfor være det heldigste, om disse smaa Ejendomme, der nu maa ty til Sparekasserne, kunde faa billigere og lettere Laan i Kreditforeningerne. At laane af den private Mand falder mere og mere bort, efterhaanden som Pengeinstitutterne udvikle sig, fordi Folk ikke ere saa glade ved de Laan, de kunne faa af private, selv om de kunne faa dem noget yderligere, end Pengeinstitutterne kunne yde dem, da de vedkommende jo ikke ere saa sikrede mod at faa dem opsagt som i Pengeinstitutterne. Forholdene gøre, at man lettere under forandrede Forhold for den vedkommende private faa Laanene opsagte.

Af disse Grunde ser jeg gerne, at dette Lovforslag kan blive fremmet, og det snarest muligt. Det vil være til stor Gavn for mange af vore Husmænd, og jeg er sikker paa, at det vil blive hilst med Glæde ude omkring, fordi det, som jeg sagde, er meget vanskeligt at faa disse Laan. Selv om den Lov, vi nylig have behandlet, kan være i nogen Maade tilfredsstillende, kommer den langt fra alle, eller kun en grumme lille Part af dem til gode, som ønske Laan